

زناک یا زَنک دوا (درمان زنانه)

گردآوری: علی خلیلی پور



در داخل آن قرار گیرد. در این هنگام در اثر یک فعل و انفعال فیزیکی، آب داخل لاکه، به طور صعودی به درون مفرشه ریخته و بالا کشیده می شود که پس از خاموش شدن آتش ته جوال دوز، دوباره فرو ریخته و در طشت جمع می شود. بالا رفتن آب به درون مفرشه و فرو ریختن از آن، سر و صداهایی نیز ایجاد می کند که شدت و ضعف آن متناسب با میزان بیماری مریض می دانند. پس از انجام این کار، باقی مانده تکه پارچه کبود ته جوال دوز را باز می کنند و با کمی اسپند در آتش می ریزند و دورش را به طرف بیمار می گیرند و بر این باورند که اگر بیماری ناشی از ترس است، به زودی از بین خواهد رفت.

۱- جنجه مش janja mesh

مگسی که از مگس معمولی سیاه تر اما از آن بزرگ تر است. در فصل تابستان فراوان است. با آغاز گرمای تابستان تخم ریزی می کند. تخم هایش به صورت کرم های سفید ریزی است که جنج نامیده می شود. بسیار اتفاق می افتد که تخم «جنجه مش» به درون دهان، چشم و بینی اشخاص راه می یابد. اگر به درون چشم برود، چشم متورم و خون آلوده می شود. اگر به داخل بینی رود، نشانه آن عطسه شدید و درد پیشانی است. و هرگاه به دهان وارد شود خارش گلو و

تک سرفه های سنگین ایجاد می کند که برای درمان آن سیگار می کشند و دوشاب می خورند.

برای پیش گیری، در آغاز بهار، گوش به زنگ می مانند تا «کوکو» به آواز بیاید، هنگامی که صدای این پرند به گوش شان رسید؛ در همان لحظه یک گره به لبه شلوار خود می اندازند و زیر لب زمزمه می کنند

davasta kuku jan este sasem darasta jaja mesi kunem

«کوکو جان! صدای تو را شنیدم. در ما تحت جنجه مش را

بستم.»

به این ترتیب باور دارند که در طول آن سال، از آسیب جنجه مش مصون خواهند بود.

۲- ترس

تات ها، برای درمان بیماری ناشی از ترس، به انتهای جوان روز در محل عبور نخ، پارچه کبود رنگی را می پیچند و آن را به نفت آغشته و از نوک در میان طشتی چوبی «لاکه» فرو می کنند.

سپس در میان لاکه، آن قدر آب می ریزند که تا نزدیکی محلی که بر آن پارچه پیچیده شده است، بالا بیاید آن گاه بیمار را پشت به لاکه که در نزدیک آن می نشانند و پارچه انتهای جوال دوز را آتش می زنند. ظرف آب مسی (مفرشه) را از دهانه روی آن، در میان لاکه درون آب می گذارند، به طوری که جوال دوز مشتعل

۳- چشم زخم

تات ها، هنگامی که کودک بیمار می شود به گمان این که چشم نظر شده است. برای معالجه اش در یکی از روزهای شنبه، چهارشنبه، سه روز تولد دختران جوان همسایه را دعوت می کنند تا برای کودک، چشم نظره دانه یعنی دانه چشم نظر بکوبند. دختران به نوبت، یک پای خود را به درون و پای دیگر را بیرون از آستانه در اتاق. که کودک بیمار در آن خوابیده است. می گذارند. در این هنگام یک تکه پارچه کبود و یک برگ گزنه را روی آستانه افقی پایینی درب می گذارند و بعد جوال دوز یا سوزن بلندی را از ظرف محتوی نفت و بعد به تکه پارچه سبک دو برگ گزنه فرو می کنند. این عمل چندین بار به وسیله هر یک از دختران تکرار می شود. در ضمن انجام این کار، عبارت زیر را زمزمه می کنند.

sdmaza xak sambaza desambaza sambaza

car sambaza har kase cm dxal nazar karde ca casm

barvaza

شنبه زایک شنبه زا، دوشنبه زا، سه شنبه زا. چهارشنبه زا پنج شنبه زا، جمعه زا هر کس که این کودک را نظر کرده است، چشمش از حدقه درآید.